

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI

Examination—April, 2018 (Two Year Diploma Courses)

Group—Civil Group

[वेळ — ३ तास]

(एकूण गुण—१००)

आर्किटेक्चरल ड्राफ्टिंग अँड एस्टीमेटिंग कॉस्टिंग (थिअरी)

सूचना.— (१) सर्व प्रश्न आवश्यक.

(२) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

गुण

१. (अ) गाळलेल्या जागा भरा (कोणत्याही पाच) :-

५

- (१) दरपृथःकरणात ..... टक्के ठेकेदाराचा नफा म्हणून मिळवतात.
- (२) सुरक्षा ठेव ठेकेदाराला ..... नंतर परत देतात.
- (३) एखाद्या कारागिराची प्रत्येक दिवशी काम करण्याची क्षमता ..... म्हणून ओळखतात.
- (४) दोन मजल्यामधील उभी रेलचेल ..... करता येते.
- (५) निवासी इमारतीमध्ये शयनकक्ष ..... दिशेस असावे.
- (६) तृतीयकोन प्रक्षेपण पद्धतीमध्ये ..... देखावा xy प्लॅन खाली असतो.

(ब) चूक की बरोबर ते लिहा :-

५

- (१) फ्लोरींग मोजण्याचे एकक घनमीटर आहे.
- (२) शेड्यूल 'अ' हे प्रपत्र बील ऑफ क्वान्टीटीजसाठी आहे.
- (३) दरपृथःकरणामुळे कलमाच्या क्वान्टीटी माहिती होतात.
- (४) सेवा एकक दर पद्धत हा अंदाजित अंदाजपत्रकाचा प्रकार आहे.
- (५) अंदाजपत्रकामध्ये कामाचा दर्जा, स्वरूप, वापरण्यात येणाऱ्या मटेरिअल, कामाची पद्धत, इत्यादी बाबत वर्णन असते.

(क) पूर्ण रूप लिहा (कोणत्याही पाच) :-

५

- (१) एफ. एस. आय.
- (२) पी. डब्ल्यू. डी.
- (३) एम. एच. ए. डी. ए.
- (४) डी. एस. आर.
- (५) एम. बी.
- (६) डी. पी. सी.

(ड) जोड्या जुळवा :-

५

“अ” गट

“ब” गट

(१) कोटेशन	(अ) निविदा जमा करतेवेळी भरावयाची रक्कम.
(२) निविदा	(ब) कार्यादेशानंतर अंशतः हप्त्याने भरावयाची रक्कम.
(३) सुरक्षा ठेव	(क) छोट्या कामांसाठी करारपत्र.
(४) इसारा रक्कम	(ड) मोठ्या कामांसाठी करारपत्र.
(५) अंदाजपत्रक	(इ) कामाचा खर्च.

गुण

२. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :- १६
- (अ) अंदाजपत्रकाचे सविस्तर वर्गीकरण करून एकाची माहिती स्पष्ट करा.
- (ब) कंत्राटाच्या अटी वर्णन करा.
- (क) भारतीय मानक ब्यूरो १२०० नुसार मापनरिती स्पष्ट करा.
- (ड) अभिमूखता म्हणजे काय स्पष्ट करा. त्याचे आर्किटेक्चरल महत्त्व स्पष्ट करा.
३. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे लिहा :- १६
- (अ) दरपृथःकरणावर परिणाम करणारे घटक कोणते ?
- (ब) कंत्राटदाराला देयके देण्याची रीत लिहा.
- (क) टक्केवारी दर कंत्राटाचे फायदे व तोटे लिहा.
- (ड) ५५ लाख रुपये अंदाजपत्रक असलेल्या शाळेच्या इमारतीची निविदा सूचना तयार करा.
४. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही **दोन**) :- १६
- (अ) दरसूची म्हणजे काय ?
- (ब) जोत्याचे क्षेत्रफळ अंदाजपत्रक स्पष्ट करा.
- (क) मोजमापपत्रक व गोषवारापत्रक तक्ते काढा.
- (ड) प्रथम कोन प्रक्षेपण पद्धती व तृतीय कोन प्रक्षेपण पद्धती फरक स्पष्ट करा.
५. टिपा लिहा (कोणत्याही **चार**) :- १६
- (अ) तपशीलपत्रक
- (ब) प्रथम व अंतिम देयक
- (क) कार्यादेश
- (ड) करार रद्द करणे
- (इ) लँडस्केपींग.
६. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे लिहा :- १६
- (अ) प्रथम श्रेणी विट बांधकाम सिमेंट मॉर्टर १:६ मध्ये १० m³ साठी दरपृथःकरण करा.
- (ब) आरसीसी बीम साईझ 0.23m. × 0.23m. × 5m. साठी मटेरीयलच्या क्वान्टीटी काढा.
- (क) ३ मी. लांब, ०.५० मी. रुंद आणि ४ मी. उंच असलेल्या दगडी बांधकामाची भिंत जमीन पातळीच्या खाली १ मी. असून खोदकाम क्वान्टीटी काढा.

(ENGLISH)

[TIME ALLOWED—3 HOURS]

(MARKS—100)

ARCHITECTURAL DRAFTING AND ESTIMATING COSTING (THEORY)*Instructions:—* (1) Attempt all questions.

(2) Illustrate your answers with neat sketches wherever necessary.

Marks1. (A) Fill in the blanks (any *five*) :—

5

- (i) In analysis of rates ..... % is added for contractor's profit.
- (ii) Security deposit returned to contractor after ..... .
- (iii) The capacity of doing work by an artisan per day is known as ..... .
- (iv) Vertical circulation between floor achieved by ..... .
- (v) In residential building bed room should have ..... direction.
- (vi) In third angle projection ..... view is below xy plane.

(B) State *true* or *false* :—

5

- (i) Unit of measurement for flooring is cubic meter.
- (ii) Schedule 'A' is a document for bill of quantities.
- (iii) Quantity of item known by rate analysis.
- (iv) Service unit basis method is a type of approximate estimate.
- (v) Estimate describe the nature and class of work, material to be used and workmanship.

(C) State long form (any *five*) :—

5

- (i) FSI
- (ii) PWD
- (iii) MHADA
- (iv) DSR
- (v) MB
- (vi) DPC.

[Turn over

Marks

- (D) Match the Pairs :— 5
“A” Group	“B” Group
(i) Quotation	(a) Amount submitted on submission of tender.
(ii) Tender	(b) Amount partly deducted after work order.
(iii) Security deposit	(c) Agreement for small works.
(iv) Earnest Money	(d) Agreement for large works.
(v) Estimate	(e) Expenditure of work.
2. Attempt the following (any *two*) :— 16
- Give detailed classification of estimates. Explain one.
  - Describe conditions of contracts.
  - Explain modes of measurement of work as per IS 1200.
  - Explain the concept orientation. State its architectural importance.
3. Attempt the following (any *two*) :— 16
- What are factor affecting rate analysis.
  - Explain modes of payment to contractor.
  - Write advantages and disadvantages of percentage rate contracts.
  - Draft a tender notice for Rs. 55 lacks approximate estimate for school building.
4. Attempt any two questions (any *two*) :— 16
- What is schedule of rates.
  - Explain plinth area estimate.
  - Draw the table of measurement sheet and abstract sheet.
  - Differentiate between first angle projection and third angle projection.
5. Write short notes (any *four*) :— 16
- Specifications
  - First and final bill
  - Work order
  - Termination of contract
  - Landscaping.
6. Attempt any *two* of the following :— 16
- Derive rate analysis for first class brick work in cement mortar 1:6 for 10m^3 .
  - Calculate the quantities of materials for RCC beam size $0.23\text{m} \times 0.23\text{m} \times 5\text{m}$.
  - 3m. long, 0.50m. width and 4m. height of stone masonry wall constructed below 1m. G.L. (Ground Level). Calculate quantities of excavation work.
-